

is drawn to the general and distinctive characteristics of the seizure of enterprises. According to the results of the critical review a general conclusion is formulated about the extreme complexity and multidimensional nature of raiding as a systemic phenomenon, which makes it difficult to formulate its unified definition, as well as the possibility of securing such a definition within a separate criminal law prohibition.

Key words: *Raiding, seizure of enterprise, mergers and acquisitions, corporate conflict.*

УДК 340.1

Ланцедова Ю. О.,

доцент кафедри кримінального права і процесу,
Національний авіаційний університет, м. Київ

ПРИРОДА КРИМІНАЛЬНОГО ТА КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОГО ПРАВА І КРИМІНОЛОГІЇ ЗА НОВОЮ ДОКТРИНОЮ КЛАСИФІКАЦІЇ ЮРИДИЧНИХ НАУК

На основі новітньої доктрини класифікації юридичних наук запропоновано варіант розвитку кримінального і кримінально-виконавчого права та кримінології в антикримінальну галузь права, виправно-трудове судочинство та в деліктологію. Розглянуто новітню доктрину класифікації юридичних наук у контексті їх гіпергрупових завдань на теоретичні юридичні науки, результативні юридичні науки та антиделіктні юридичні науки. Викладено сутність класифікації юридичних наук на правові і неправові юридичні науки та на антиделіктні і безделіктні юридичні науки. Розкрито сутність антикримінальної галузі права, виправно-трудового судочинства і деліктології відповідно як базисноантиделіктної правової юридичної науки, процедурної антиделіктної правової юридичної науки та методичної антиделіктної неправової юридичної полінауки.

Ключові слова: *антикримінальна галузь права, виправно-трудове судочинство, кримінологія, новітня доктрина класифікації юридичних наук.*

Постановка проблеми. Новітній науковий статус кримінального та кримінально-виконавчого права і кримінології найбільш повно розкриває розроблена автором, Кириченком О. А. та ін. новітня доктрина класифікації юридичних наук [1, с. 106–110; 2, с. 134–139; 3, с. 3–16; 4, с. 68–70; 5, с. 166–170; 6 та ін.], згідно з якою, вказані наукові галузі знань мають розвинути відповідно в антикримінальну галузь права, деліктологію та виправно-трудове судочинство, може бути представлена за наступними підставами у контексті:

1. Гіпергрупових завдань юридичних наук.

2. Виконання першого основного базисного завдання із розробки і реалізації найбільш ефективної, раціональної та якісної правової регламентації необхідних сторін суспільного життя.

3. Здійснення другого основного базисного завдання із розробки і застосування найбільш ефективних, раціональних та якісних засобів протидії порушенням цієї правової регламентації, тобто засобів протидії правопорушенням.

Мета статті полягає у здійсненні аналізу новітньої природи кримінального та кримінально-виконавчого права і криминології за новою доктриною класифікації юридичних наук.

Виклад основного матеріалу. Одна з останніх варіацій новітньої доктрини класифікації юридичних наук на основі їх гіпергрупових завдань (першого і другого основного базисного завдання юриспруденції) з урахуванням уточненого найменування, поняття, системи, інших основ існуючих і перспективних юридичних наук) [1, с. 106–110; 2, с. 134–139; 3, с. 3–16; 4, с. 68–70; 5, с. 166–170; 6 та ін.] може бути представлена у такій редакції:

1. **Теорологічні юридичні науки**, тобто науки, які покликані розробити філософські, соціологічні, політологічні, філологічні, психологічні, теорологічні, історичні та інші теоретичні основи щодо раціонального, ефективного та якісного проведення кожного з напрямів юридичної діяльності, а також для становлення та розвитку в контексті виконання цих завдань інших юридичних наук:

1.1. **Мононауки:** Філософія юриспруденції (філософія права¹), Політологія юриспруденції (теорія держави в межах такої традиційної теоретичної юридичної науки, як «Теорія держави і права»), Соціологія юриспруденції (соціологія права), Психологія юриспруденції (юридична психологія), Юридекономіка (на основі політекономії), Теорологія юриспруденції (теорія права в межах тієї ж традиційної теоретичної юридичної науки «Теорія держави і права»), Історія вітчизняної політології і теорології юриспруденції (історія держави і права України), Історія зарубіжної політології і теорології юриспруденції (історія держави і права зарубіжних країн), Історія правових вчень (історія правових і політичних вчень) та ін.

1.2. **Полінауки:** Філологія юриспруденції, Енциклопедія юриспруденції, Порівняльна юриспруденція (порівняльне правознавство), Педагогіка юриспруденції та ін.

¹Тут і надалі вказане існуюче найменування науки, коли відсутність такого пояснення свідчить про те, що у першому випадку запропоноване найменування перспективної юридичної науки або залишене найменування існуючої науки.

2. **Регулятивні юридичні науки**, які мають розробити правове регулювання «безделіктних» (позитивних, неконфліктних) сторін суспільного життя:

2.1. **Теорологія державно-правового управління** (державне управління, яке як систему наук необхідно повернути в «лоно» юриспруденції).

2.2. **Галузеві регулятивні юридичні науки:**

2.2.1. Внутрішні: Авіаційнобудівна, Автобудівна, Аграрна, Антиделіктна (правоохоронне право), Атмосферна, Атомноенергетична, Банківська, Бібліотечна, Будівельна, Бюджетна, Ветеринарна, Видавнича, Військова, Вогнеборна, Водна, Дозвільна, Житлова, Залізничнобудівна, Земельна, Кораблебудівна, Культурологічна, Лізингова, Лісова, Ліцензійна, Машинобудівна, Медична, Метрологосертифікатна, Мистецька, Митна, Муніципальна, Надроархеологічна (кодекс про надра та ін.), Наукова, Нотаріальна, Освітнянська, Пенсійна або Соціальна, Податкова, Працоохоронна, Прикордонна, Природоохоронна, Промислова, Реєстраційна, Санітарна, Сімейна, Споживчоохоронна, Спортивна, Страхова, Теологічна, Торговельна, Транспортна, Фінансова, Шоубізнесова та ін. галузь права України (всього близько 50-ти наук).

2.2.2. Міжнародні: Атмосферна, Атомноенергетична, Будівельна, Видавнича, Дипломатична або Консульська, Екологічна, Кораблебудівна, Космічна, Мистецька, Морська, Освітнянська, Спортивна, Теологічна, Шоубізнесова та ін. галузь права.

3. **Антиделіктні юридичні науки:**

3.1. **Базисноантиделіктні юридичні науки**, які мають розробити правову основу (базис) раціональної, ефективної та якісної протидії кожному з видів правопорушень:

3.1.1. Внутрішні:

3.1.1.1. **Супутня базисноантиделіктна юридична наука:** Конституційна галузь права України.

3.1.1.2. **Моноантиделіктні базисноантиделіктні юридичні науки:** Антикримінальна (кримінальне) і Адміністративна галузь права України [23, с. 69].

3.1.1.3. **Регулятивно-антиделіктні базисноантиделіктні юридичні науки:** Трудова (трудова), Де-факто майново-договірні (цивільне) і Де-юре майново-договірні (арбітражне, господарське) галузь права України.

3.1.2. Міжнародні: Антикримінальна, Де-факто майново-договірна і Де-юре майново-договірна галузь права.

3.2. **Процедурні юридичні науки**, на які покладається завдання з розробки правової форми (процедури, порядку) раціональної, ефективної та якісної протидії кожному з різновидів правопорушень:

3.2.1. Внутрішні:

3.2.1.1. **Полінауковий напрям**: Теорологія антиделіктних відомостей (теорія доказів).

3.2.1.2. **Супутня процедурна юридична наука**: Конституційне судочинство України.

3.2.1.3. **Моноантиделіктні процедурні юридичні науки**: Антикримінальне (кримінальне процесуальне) та Адміністративне (адміністративний процес) судочинство України.

3.2.1.4. **Регулятивно-антиделіктні процедурні юридичні науки**: Трудове (частково – процедурна частина Кодексу законів про працю, в основному – низка інших дисциплінарних правових актів), Де-факто майново-договірне (цивільне процесуальне) і Де-юре майново-договірне (арбітражне процесуальне, господарське процесуальне) судочинство України.

3.2.1.5. **Додаткові процедурні юридичні науки**: Ордістичне (процедурна частина теорії ОРД), Виправно-трудове (кримінально-виконавче) і Виконавче (низка виконавчих правових актів за іншим судочинством, ніж антикримінальне) судочинство України.

3.2.2. Міжнародні: Антикримінальне, Ордістичне, Де-факто майново-договірне і Де-юре майново-договірне судочинство.

3.3. **Методичні юридичні науки**, завдання яких полягає в розробці складових частин гласної (криміналістичної) і негласної (ордістичної) методики (технічних засобів, загальних правил поведіння з ними; тактичних прийомів проведення практичних дій; методичних рекомендацій з проведення кожної зі стадій такої протидії) протидії правопорушенням:

3.3.1. Мононауки: Криміналістика, Ордістика (методична частина теорії ОРД).

3.3.2. Полінауки: Деліктологія (кримінологія), Юридична медицина (судова медицина), Юридична психіатрія (судова психіатрія), Юридична бухгалтерія (судова бухгалтерія), Юридична

статистика (судова статистика), Юридична кібернетика (судова кібернетика) та ін.

3.3.3. Полінаукові напрями: Юридична експертологія (судова експертологія), Юридична одорологія (криміналістична одорологія), Юридична мікрооб'єктологія (криміналістична, судова мікрооб'єктологія) та ін. [4, с. 69].

На підставі викладеного можна дійти висновку про те, що друга і третя гіпергрупи юридичних наук – регулятивні юридичні науки та антиделіктні юридичні науки покликані виконати у повному обсязі відповідно перше і друге основне базисне завдання юриспруденції, тоді як теорологічні юридичні науки мають розробити відповідне теорологічне підґрунтя під найбільш ефективне, раціональне та якісне виконання не лише цих, а всіх інших базисних завдань юриспруденції, а також під кожне із базисних напрямків юридичної діяльності і для всіх юридичних наук, у тому числі для кожної з інших теорологічних юридичних наук. Наприклад, філософія юриспруденції має розробити належне філософське підґрунтя, окрім всього іншого, й для теорології юриспруденції, а теорологія юриспруденції – належне теоретичне підґрунтя й для філософії юриспруденції.

Поряд з цим остання третя гіпергрупа юридичних наук – антиделіктні юридичні науки поділяється на три групи, що обумовлюється вже сутністю більш часткових завдань, які мають розробити представники кожної з цих груп у межах забезпечення здійснення найбільш ефективної, раціональної та якісної антиделіктної діяльності – протидії кримінальним, адміністративним, дисциплінарним, де-факто майново-договірним та де-юре майново-договірним правопорушенням, коли базисноантиделіктні юридичні науки мають розробити під таку протидію належну правову основу, процедурні юридичні науки – порядок здійснення цієї протидії, а методичні юридичні науки – вже власне засоби найбільш ефективної, раціональної та якісної протидії кожному з названих видів правопорушень.

У той же час наведена базова класифікація юридичних наук у контексті їх гіпергрупових завдань може бути також представлена у частині, з одного боку, виконання лише першого основного базисного завдання юриспруденції, тобто розробити і застосувати ефективне, раціональне та якісне правове регулювання необхідних сторін суспільного життя (права), що фактично означає

здійснення правотворчості та правозастосування і реалізується в межах позитивних чи безделіктних правовідносин.

З іншого боку, цю базову класифікацію юридичних наук можна представити і в контексті виконання завдань антиделіктології, тобто в межах вже другого основного базисного завдання юриспруденції – розробити і застосувати ефективні, раціональні та якісні засоби протидії правопорушенням, що здійснюється вже в межах негативних або деліктних правовідносин.

Одна з останніх варіацій запропонованої цими же авторами **новітньої доктрини класифікації юридичних наук у контексті завдань правотворчої і правозастосовчої діяльності** [2, с. 139; 4, с. 71; 5, с. 170; 6 та ін.] виглядає у лаконічній формі таким чином:

1. **Правові юридичні науки** (базисноантиделіктні юридичні науки, процедурні юридичні науки, регулятивні юридичні науки; у відомому аспекті – теорологічні юридичні науки) [основним «науковим продуктом» яких має стати розробка відповідного кодифікованого правового акта (кодексу)].

2. **Неправові юридичні науки** (методичні юридичні науки; у відомому аспекті – теорологічні юридичні науки), завдання яких вже знаходяться в контексті антиделіктних завдань юридичної діяльності.

Новітню ж доктрину класифікації юридичних наук у контексті завдань антиделіктної діяльності ці ж автори бачать такою:

1. **Антиделіктні юридичні науки** (базисноантиделіктні юридичні науки, процедурні юридичні науки, методичні юридичні науки; у відомому аспекті – теорологічні юридичні науки).

2. **Безделіктні юридичні науки** (регулятивні юридичні науки; у відомому аспекті – теорологічні юридичні науки) [2, с. 139–140; 4, с. 71; 5, с. 170; 6].

Викладене дає підстави дійти наступних висновків. Існуючі кримінальне і кримінально-виконавче право та кримінологія, згідно зновітньою доктриною класифікації юридичних наук, є антиделіктними юридичними науками, які мають виконувати друге основне базисне завдання юриспруденції з розробки і застосування відповідних засобів протидії правопорушенням і мають розвинути:

1. Кримінальне право – в Антикримінальну галузь права, яка є базисноантиделіктною правовою юридичною наукою, що має

розробити і застосувати правові основи (базис) протидії кожному із різновидів кримінальних правопорушень (злочинами, паразлощинами, квазізлочинами, квазіпаразлочинами, паранешасними випадками і нещасними випадками).

2. Кримінально-виконавче право – у Виправно-трудове судочинство, яке є процедурною антиделіктною правовою юридичною наукою, що має розробити порядок (процедуру, форму) протидії кожному з різновидів правопорушень на стадії виконання остаточного слідчого чи судового рішення, і у такому аспекті є продовженням такої процедурної антиделіктної правової юридичної науки, як Антикримінальне судочинство (чинне Кримінальне процесуальне право), але у силу обсягу та особливої специфіки такої правової регламентації має бути самостійною процедурною антиделіктною правовою юридичною наукою, а не певним розділом чи частиною Антикримінального судочинства, і переслідувати базисну мету даного судочинства – покарати і перевиховати особу, засуджену за вчинення певного кримінального правопорушення, за допомогою суспільнокорисної праці, що має у повному обсязі відшкодувати всі витрати на здійснення виправно-трудового судочинства, у т. ч. побудову та утримання місць позбавлення волі, харчування, лікування та інше забезпечення в'язнів та ін.

3. Кримінологія – у Деліктологію, що є методичною антиделіктною неправовою юридичною полінаукою, яка має розробити відповідні причинно-наслідкові та інші пов'язані з цим методичні засоби протидії кожному з різновидів (кримінальним, адміністративним, дисциплінарним, де-факто майново-договірним, де-юре майново-договірним) правопорушень.

Висновки. Запропонований варіант розвитку на підставі новітньої доктрини класифікації юридичних наук кримінального і кримінально-виконавчого права та кримінології відповідно в антикримінальну галузь права, виправно-трудове судочинство та деліктологію не претендує на завершеність і створює лише основу для остаточного вирішення даної проблеми у процесі широкої наукової коректної дискусії.

Список використаних джерел

1. Кириченко А. А. Новая доктрина классификации юридических наук: предусловия, сущность, перспективное значение / А. А. Кириченко // Научные труды РАЮН. - Вып. 14: в 2 т. - Т. 1. – Междунар. науч.-метр.

базы РИНЦ, Научн. эл. библиотечка eLIBRARY.RU. - М.: Юрист, 2014. - С. 106-110.

2. Кириченко А. А. Гипердоклад о более двухстах пятидесяти лучших доктринах и концепциях юриспруденции научной школы профессора Аланкира: коллективная монография / кол. авторов под науч. ред. А. А. Кириченко. – Второе издание. - Николаев: Ник. нац. ун-т им. В. А. Сухомлинского, 2015. – 1008 с.

3. Кириченко А. А. Новая доктрина классификации юридических наук по различным основаниям, сущности и перспектива развития их отдельных групп: приглашение к дискуссии / А. А. Кириченко // Веснік Гродзенскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Янкі Купалы. - Серыя 4. - Правазнаўства. - Том 6, № 2, 2016. - С. 3-16.

4. Кириченко А. А. Новая доктрина классификации юридических наук в контексте их гипергрупповых задач и по иным основаниям / А. А. Кириченко, А. С. Тунтула // Перші Миколаївські юридичні дискусії: матеріали Міжнародн. наук.-практ. конфер., 18.05.2016 р. Зб. наук. ст. – Миколаїв : МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2016. – № 69. – С. 68-73.

5. Кириченко О. А. Курс інноваційних лекцій з навчальної дисципліни «Теорія держави і права»: навч. посібник для спеціальності 052 «Політологія», ОКР «Бакалавр» / О. А. Кириченко, О. С. Тунтула. – Миколаїв : МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2017. – 270 с.

6. Ланцедова Ю. А. Новая доктрина классификации юридических наук / Ю. А. Ланцедова / 1017 слов // Блог экспертов (blog-experts.com). Информационно-аналитический сайт [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://blog-experts.com/prezentaciya-novyx-doktrin-i-koncepcij-yurisprudencii-nauchnoj-shkoly-professora-alankira-priglasenie-k-diskussii-yuliya-lancedova-novaya-doktrina-klassifikacii-yuridicheskix-nauk/> 2014-12-03 – Доктрины.

Ланцедова Ю. А.

ПРИРОДА УГОЛОВНОГО И УГОЛОВНО-ИСПОЛНИТЕЛЬНОГО ПРАВА И КРИМИНОЛОГИИ ПО НОВОЙ ДОКТРИНЕ КЛАССИФИКАЦИИ ЮРИДИЧЕСКИХ НАУК

На основе новой доктрины классификации юридических наук предложен вариант развития уголовного и уголовно-исполнительного права и криминологии в антикриминальную отрасль права, исправительно-трудовое судопроизводство и в деликтологию. Рассмотрена новая доктрина классификации юридических наук в контексте их гипергрупповых задач на теоретические юридические науки, регулятивные юридические науки и антиделиктные юридические науки. Изложена сущность классификации юридических наук на правовые и неправовые юриди-

ческие науки и на антиделиктные и безделиктные юридические науки. Раскрыта сущность антикриминальной отрасли права, исправительно-трудового судопроизводства и деликтологии соответственно как базисноантиделиктной правовой юридической науки, процедурной антиделиктной правовой юридической науки и методической антиделиктной неправовой юридической полинауки.

Ключевые слова: антикриминальная отрасль права, исправительно-трудовое судопроизводство, криминология, новейшая доктрина классификации юридических наук.

Lancedova Y. A.

NATURE OF CRIMINAL AND CRIMINAL-EXECUTIVE LAW AND CRIMINOLOGY FOR A NEW DOCTRINE OF CLASSIFICATION OF JURIDICAL SCIENCES

On the basis of the newest doctrine in the classification of juridical sciences, a variant of the development of criminal and criminal-executive law and criminology in the anticriminal branch of law, correctional-labor law and delictology is proposed. The newest doctrine of the classification of juridical sciences in the context of their hypergroup tasks in the theological juridical sciences, regulatory juridical sciences and antidelictual juridical sciences is considered. The essence of classification of juridical sciences on legal and illegal juridical sciences and on anti-dividend and unclaimed juridical sciences are described. The essence of the anticriminal branch of law, correctional-labor law and delictology as basically-antidelictual legal juridical sciences, procedural antidelictual legal juridical sciences and a methodological antidelictual illegal juridical polisciences is disclosed.

Key words: anticriminal branch of law, correctional-labor law, criminology, new doctrine of classification of juridical sciences.